

DE HOOP

PRYS DER INSERTIEN :
20 centimen den drukregel.
40 centimen de reklamen.
Alle toezending van brieven, geld enz.
moet vrachty den opsteller toege-
zonden worden.

HUB. DE COCQ.
St.-Truiden. (Schuerhoven).

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

ABONNEMENT PRYS :

Voor de Stad 5 fr. per jaer.
» 5 fr. per 6 maanden
» 4-75 fr. per trimester.
Voor Buiten 6 fr. per jaer.
» 5-50 per 6 maanden.
» 2 fr. per trimester.

Godsdienst. Vaderland. Moedertael. Landbouw.

SINT-TRUIDEN, 11 FEBRUARIUS.

STAETKUNDIG OVERZIGT.

Men kan thans als stellig aennemem dat Napoleon vast besloten is Savooijen met Vrankryk in te lyven. Eene fransche korrespondentie meldt zelfs dat de twee aenhechtingen, die van Savooijen met Vrankryk en die van Midden-Italië met Piemont, op hetzelfde oogenblik zullen geschieden en zelfs nog binnen de veertien dagen. Dat zyn nogtans geenszins de wenschen der Savooijers, die reeds verscheidene manifestatiën tegen de inlyving gedaen hebben.

Geheel Italië is in ongeduldige afwachting wat er uit de aenstaende kiezingen zal voortkomen. De Sardinische drukpers en het gewoonlyk orgaan van M. Cavour in het byzonder werken hevig op de kiezers, van den hun zoo plegtigen oproep gedaen te antwoorden, en zetten ze aen om in deze gelegenheid op nieuw hunnen uitdrukkelyken wil te toonen van met Piemont vereenigd te worden. Aen die trekken kent men de hebzuchtige politiek van Piemont en van Vrankryk.

De tydingen uit Rome van 4 dezer verzekeren dat de bulle van kerkban tegen Victor-Emmanuel reeds veerdig gemaekt is, en tegen hem zal uitgegeven worden, zoohaest de aenhechting van de Romanen met Piemont zal plaets gehad hebben.

In den politieken wereld en in de hooge kringen spreekt men van eene stellige verstandhouding tusschen Rusland en Oostenryk; men voegt er zelfs by dat de Noorder-mogendheden het eens geworden zyn nopens de italiaensche kwestie. Rusland heeft den paus reeds geschreven van geen duim grond's af te staen.

Engeland heeft, met toestemming van Vrankryk, voorstellen aen Oostenryk gedaen, om de italiaensche kwestie op de reeds gekende grondslagen te regelen, en belooft dan aen het oostenrysch gouvernement de stellige behouding van Venetië. Oostenryk heeft geweigerd, en heeft er by gevoegd dat het wel zelve Venetië zou weten te behouden.

De betrekkingen tusschen de mogendheden hebben tegenwoordig iets buitengewoons. Terwyl men de goede eendragt tusschen Vrankryk en Engeland luidop uitroept, is men te Parys in 't geheel niet gerust over de duerzaamheid van die verstandhouding. Engeland heeft zich sedert eenige dagen een weinig teruggetrokken. Het britisch kabinet is verre van tevreden te zyn over Napoleon, sedert dat het vernomen heeft dat Vrankryk en Piemont een kontrakt, reeds voor het begin van den italiaenschen oorlog, hebben aengegaen, om hunne wederzydsche grenzen uit te strekken.

De brieven uit Napels van 7 dezer zeggen dat het ministerie aen 't waggelen is, en dat er een oproer te Acera, by Napels, plaets gehad heeft. De troepen zyn er naer toegezonden, en de staet van beleg verklaerd.

Er is altyd kwestie van de tusschenkomst van het napoliensche leger ten gunste van den paus.

Het spaensche leger heeft den 4 dezer Tetouan ingenomen, onder de toejuichingen van het volk, terwyl de twee broeders van den keizer als verwaeld weglugteden. 800 groote tenten, de artillery, kemels, en al de oorlogs-gereedschappen zyn in de handen der spanjaards gevallen.

Te Madrid hebben ter deze gelegenheid groote volksfeesten plaets gehad, en de stad is heerlyk verlicht geworden.

De Maréchal Odonnell is hertog van Tetouan en groote van Spanje benoemd, en het plein, waar hy de overwinning behaald heeft, is hem in eigendom gegeven.

De Chinezen maken versterkingen rond Pekin en aen den mond van den stroom Pei Ho. 100,000 tartarsche soldaten legeren in de nabyheid des strooms. De engelschen maken zich van hunnen kant ook gereed.

De koophandel met Japoniën is afgebroken, ter oorzake der slechte behandelingen welke de europeanen de chineezen doen ondergaen. Het engelsche leger in China belooft 22000 man.

REISVERHAEL EN TOESTAND

DER GEBANNE GEESTELYKEN VAN HET EILAND RHÉ,
IN DE JAREN 1798 EN 1799;

aldaer gedurende zyn ballingschap beschreven door den
zeer eerwerdigen heer GUILIELMUS HAPPAERS, weleer
hoofdpastoor van Landen. (*)

—o—

IV.

« Nadat wy onder ons allen samen wat gesproken hadden, vraagde my myn neef, of ik van geld wel voorzien was en ik heb geantwoord : neen (6); in welken staet hy zich tot dan toe ook bevond en vervolgens docht het ons het beste te zyn van eenen brief naer onze familie te schryven, om ons op het allerspoedigste te voorzien. Ik heb dan aenstonds myne gesteltenis aen myne ouders geschreven met last van zyne familie aengaende zyne gesteltenis ook te schryven. Dit gedaen zynde hebben wy 's avonds altemaal een weinig geëten hetgene eenige goede borgers uit de stad daer hadden gebragt.»

« Het was aldaer, zegt de verhaelder, dat ik eerst van al ondervonden heb de ellenden en armoede van de gevangenis. Ik wil niet spreken van het moeilijck slapen, want het is eenieder wel bekend, dat in de gevangenis niet veel pluimen te vinden zyn; maer ik wil alleenlyk laten gevoelen de groote ongerustheden en de vuiligheden, welke in eene gevangenis gevonden worden, alwaer men met alle soorten van menschen

(6) Zyn vriend Fineau, had hem te St.-Truiden 6 kroonen gegeven.

(*) Verboden over te nemen.

Het moest zoo zyn. c'était la logique des faits.

Toen Napoleon I, na de bloedige nederlaeg van Waterloo en het trouweloos gedrag van Engeland, onder den wreedaerdigen Hudson Low, te St.-Helena, in ballingschap, de kusten rondwandelde, en over den toekomenden toestand van Europa aen het denken viel, sprak hy in byzyn van Monthalon en Las Cases deze werkweerdige woorden uit : « dans cinquante ans l'Europe sera cosaque ou républicaine. » Het heeft zich maer weinig geschollen of de baes van Moscou en der Kozakken, na Sébastopol versterkt te hebben, dreigde op Konstantinopelen aen te trekken, en van daer over gansch Europa los te schieten. Napoleon I verzag zulks met zynen arendblik. Dat moest zoo zyn, c'était la logique des faits.

Men weet hoe de staetkundigen over eenige jaren gewoon waren te roepen : l'Europe est sur un volcan ! Het jaer 48 brak los, alle troonen wankelden, alle koningen beefden, alle kroonen verbleekten in hunnen gouden glans; Vrankryk altyd aen het hoofd van alle europische beweging, schiep zyn republiek, en zonder Lamartine en de voorzienigheid ging de republiek in gezelschap met den Communismus den wereld rond; plaetsgebrek beliet ons hier zulks uit te leggen; maer dat moest zoo zyn, c'était la logique des faits.

Napoleon III kwam in eenen adem uit Engeland opgestormd. De roem van zynen onsterfelyken oom, zyn proces voor de regters van Louis-Philippe, zyn geheimzinnig karakter gaven hem de noodige populariteit om den 2 December voort te brengen. Van toen begon hy den godsdienst te begunstigen. Waer toch zou hy anders op gesteund hebben ? Op de andere mogendheden ?... Maer het kongres van Weenen van 1815 verban de Bonaparten uit Europa's hoven. Op de legitimisten ?... Maer deze hebben zelfs Napoleon I nog niet erkend, en Generael Ney beloofde aen Louis XVIII van den reus van Austerlitz dans une cage de fer naer Parys te brengen. Op de republicanen ?... Maer de 2 December had ze geklauterd en naer Cayenne verzonden. Dat moest zoo zyn, c'était la logique des faits.

Het ging goed zoo lang hy den godsdienst voorstond. Een ieder riep : dat is de man der netelachtige omstandigheid ! dat is byzonder de man der voorzienigheid ! l'Élu de la providence ! Men vergaf hem veel, omdat hy veel deed en nog meer beloofde. Hy integendeel deed zich keizer kroonen, ging voort met de katholyken op het ys te leiden, om zynen troon staenbaer te maken. Dat moest zoo zyn, c'était la logique des faits.

Op zekeren dag of beter op zekeren avond kwam er in de nabyheid van het theater te Parys eene zoo genaemde Orsini geheimzinnig door de menigte gedrongen, en wierp vyf bommen, met fulminate de mercure geladen, in de keizerlyke koets. Napoleon III, die van de katholyken weinig bommen te vreezen had, en meer aen zyne kroon dan aen den godsdienst was vastgekleefd, sloeg met de omwen-

in dezelfde plaets moet opgesloten zyn en alwaer men in dezelfde plaets waerin men gesloten is, moet doen de noodzakelykheden van de natuur, hetgeen ons daer gebeurde : want daer waren by ons dry deugnieten, welke nacht en dag scheenen uit te zyn, om ons te bestelen, zoo dat wy den heelen nacht uit vreeze van bestolen te worden niet deriden slapen : ook waren wy zoo gekweld door den stank, dien de natuurlyke noodzakelykheid voortbragt, dat wy altemaal hadden moeten verstikken, hadden wy aldaer lang moeten blyven. »

« Wy waren dan, vervolgt de schryver, zeer verblyd, wanneer wy 's morgens den 13^{den} de order ontvingen van aenstonds te vertrekken. Maer oordeelt, zegt hy, wat hertypn wy gevoelden, wanneer wy de gendarmen zagen staen met koorden en klusters (7), om ons twee en twee aen malkander te binden : ik zeg nog eens, oordeelt wat ik gevoelde, toen zy tusschen my en onzen kapellaen nog een derden hebben gebonden, die misschien mogt genaemd worden de grootste schelm van het land. »

Vertrek naer Brussel : vrydag 13 July — 6 uren gaens.

« Het was, lieve Lezer, op die schandelyke en ongemakke-lyke wyze, dat wy 's morgens ontrent 6 uren van Loven vertrokken en dat wy ontrent half-twee na middag tusschen het handgebaer van het volk te Brussel zyn aengekomen, behalve dat zy, eer wy de stad van Brussel ingingen, dien voormelden schelm tusschen ons twee hebben uitgenomen. »

« Ik was, zegt de verhaelschryver, zeer nieuwsgeerig, om de stad van Brussel te zien, welke ik nog nooit gezien had;

(7) Kloters staet in het HS.

teling, met de godshaters. Dat moest zoo zyn, c'était la logique des faits.

Het schoonste van al : Orsini, eenige oogenblikken voor den dood der guillotine te ondergaen, schreef eenen brief aen den keizer, dezen verzeevende voor Italië's vryheid te zorgen. De 2 December werd de exécuteur testamentaire der Mazzinisten; want de snullen maer alleen gelooven dat Orsini dezen brief geschreven had; de regte neuswyzen willen hebben dat het de hand van den 2 December was. Dat moest zoo zyn, c'était la logique des faits.

Waerom dan zoo verwonderd gestaen dat hy den berg Cénis overtrok, en Oostenryk, den vyand der omwenteling, ging bestryden? hy heeft het princip der revolutie aengenomen; hy wordt gedwongen het te volgen tot het einde toe. Dat moet zoo zyn, c'est la logique des faits.

Te Villa Franca is hy verschrikt geweest, heeft eenen stap terug gezet. Maer de omwenteling, welke zyn eigen werk is, zweept hem voort; hy is zyn eigen-zelven niet meer meester. Had hy het princip der revolutie niet aengenomen, dan ging het hem beter; maer nu is het te laet... hy moet voort, kost wat kost... maer voort... misschien tot Sint-Helena... En viel hy nu nogmaels met den godsdienst, wie zal hem gelooven?... Wie zal hem betrouwen?... Alles hangt, schakelt in den stoffelyken wereld aen één van den polype tot aen den mensch. Zoo is het ook in den politieken wereld. Alles moet zoo zyn, gelyk het is, c'est la logique des faits.

POLITIEKEN TEEMS.

ENGLAND. Men raedt, maekt plannen, bevredegt Italië, stopt Oostenryk den mond, herstelt of verjaegt den Paus, geeft den vrede of doet de kanonnen bulderen en de wapenen klikklakken, bewierookt Garibaldi of hangt hem aen den hoogsten boom der Apennynen met zynen Absalonsbaerd op, als eindelyk Engeland, gelyk een deftig vrouwmensch, met eenen afkappenden, strengen, insluipenden en bevelenden toon voortreedt en meint den haspel opgewonnen, en den gordischen knoop ontbonden te hebben : « hoort, spreekt de koningin-koning, door den mond van al hare gebrilde Lords, de bengels van Vrankryk, Oostenryk en Italië toe; gy zyt nog jong in de politiek, hetgene gy te verreeffen hebt is voor my maer een klein nootje te kraken. 1°. Oostenryk zal in Oostenryk en in Venetië blyven, en zich niet met de zakken van Italië bemoeijen. Venetië zal dit laetste land byblyven, daer voor blyf ik waerborg, ja, beter dan het jaer 1815. — Wel is waer, ik heb de trakten van dat gelukkig jaer laten verbreken, maer toen hadden de Russen by Inkermann en Balaclava myne Highlanders en styfgestievelde soldaten, zoo deerlyk nog niet met den knout op den rug gesmeerd; men wist toen niet dat er eens soldaten zouden bestaan die zouaven zouden heeten, om voor myne lieve apen van onderdanen de kastanien uit het vuur te halen. Daerom heb ik dat laten doen. Gy weet wel, men moet al dikwyls den duivel een keersje te branden zetten en eenen appel in 't water smyten om eene citroen te visschen. De zouaven trekken al op China af om kapitein Hope wat te veezen en de Chineezen eens op het punt hunner bayonnetten te steken.

2°. De staten van Midden-Italië zullen uitspraak over hun eigen lot moeten doen. Bazuin dit niet te ver uit, noch rond. Zoo Parma, Modena, Toscanen en de staten der Kerk dit

maer ik konde aen myne nieuwsgeerigheid niet voldoen, want zoo haest wy binnen de poort waren, hebben de gendarmen ons langs de vesten geleid naer de gevangenis, genaemd de Halle-poorte, zoo dat ik byna niet met al van de stad konde zien. »

« Zoodra wy in de gevangenis gekomen waren, wierd ons aangewezen de plaets, alwaer wy moesten verblyven : het was eertyds de kapel geweest, alwaer men voor de gevangenis mislas, en vervolgens was het de beste plaets van de geheele gevangenis; welke wy nogtans niet zouden bekomen hebben zonder de voorspraak van goede menschen. »

« In die zelfde plaets was nog een Pastoor, welke aldaer voor dry maanden gevangen moest blyven, omdat hy na den gestelden tyd had dienst gedaen in het publiek : hetgene ons veel goed bybragt; want aengezien hy aldaer zynen eigen pot kookte, zoo konden wy ons ook van hetzelfde bedienen en onze noodzakelykheden, gelyk ook de zyne, wierden ons van de goede borgers toegezonden. »

« Zoo haest ik dan een weinig geëten had, zegt hy, heb ik laten weten myne komst aen de juffrouw VANNEGHE, welke aenstonds by my gekomen is al wederom met de tranen in de oogen. Ook was met haer haer neef JOANNES POELMANS, by haer alsdan woonende; welke jongeling zooveel droefheid toonde over myn ongelukkig voorval, dat het scheen, dat hy alles voorzag wat my stond te geschieden; want daer ik hem op den eersten oogenblik niet erkende en vervolgens vraagde wie hy was, heeft hy zonder spreken my beginnen te omhelzen, uitherstende in overvloedige tranen en hy bood my aen een pond tabak en twee pypen. Alzoo heb ik met droefheid deze twee lieve menschen ontvangen en met droefheid verlaten

mogen doen, wil ik daarom niet dat men dit myne teergeliefde kinderen van Ierland, en myne trouwe onderdanen van Indië wys make. Deze maatregel bestaat meer voor Oostenryk, doch hoegenamd niet voor Engeland. Het zou anders nog belachelijk en een kinderspel worden, indien men in alle landen begon te zeggen: « wy zelve, wy moeten over ons lot beslissen; » men zou Engeland nog wel van het bed op 't stroo brengen.

5°. Vrankryk zal zyne krygstroepen uit Rome trekken, en dan gaen daer aardige kluchten voorvallen. Dan zal de laatste slag van den laatste franschen tambour niet herklonen hebben, of de alarmtrommel zal in Rome slaen, Mazzini en Garibaldi zullen van vreemde opspringen, en de Paus zal pak en zak kunnen opnemen om ergens anders gaen te verhuizen, misschien zelfs, zal hy eene luchtzeire in eenen luchtbal ondernemen om op vreemde kustten neder te vallen. — By zynen val zal noch hy, noch de rots waerop hy valt, verbryzeld worden.

VRANKRYK. Men zegt dat de zoon van Louis Napoleon een' anderen graed gaet krygen. Zyne streepen van kaporaal zyn versleten. Niets wonders; Ninive, Palmyra en Babylon zyn wel vergaen; dus kunnen de streepen van brigadier ook wel eens verslyten. Somtyds gaet er wel een haek van myn lyf en een knoop van myn broek af. Wat graed zal hy dan krygen? — Koning van Rome; 't is nog te vroeg, heeft men gezegd; onderkoning van Algiers of graef van Nicea; God weet het. Ik zou hem al den graed van Sergeant geven, om hem later niet te zeer te vernederen.

Vrankryk heeft den volken van Italie vryen keus gegeven om zich zelve of zulk gouvernement uit te kiezen, dus moeten de volken van Nicea en Savooijen vry zyn om zich ook eens zulk staetsbestuur te kiezen dat zy willen, ja al wilden zy zich zelfs aen Vrankryk vervoegen. Victor-Emmanuel heeft de prinsen van Midden-Italie, Oostenryk en den Paus willen tusschen de nypant nemen, en thans zit hy tusschen twee pasyzers waer ik niet geerne in zyne plaats zou zyn. Ai, ai, zei de ezel, ik wou dat ik met mynen eersten meester tevreden geweest ware; want deze laatste zal my nog het vel aftrekken.

ITALIE. Dit land ligt op een gespannen laken waer van Vrankryk, Mazzini, Engeland en Victor-Emmanuel, ieder een hoek van vasthouden. Men schudt het omhoog. — *Hoep Signoorke* zegt Mazzini; af en op Signoorke, zegt Vrankryk; op voor andere; af voor my, schreeuwt het onbeleefde Engeland. Myn Signoorke, roept Victor-Emmanuel. Signoorke gaet op en af, en... men valt aen 't scheuren aen Signoorke, juist gelyk de twee bonden die elk op hunne beurt de eer wilden hebben het lam te verdedigen, en het lam, ieder naar hunnen kant toescheurende, het deerlyk in stukken legden. — *Hoep Signoorke!* myne beurt nu, zal Oostenryk dan nog eens roepen.

BELGIE. Geen land op de wereld heeft meer regt dan Belgenland van: « Hoep Signoorke » te schreeuwen, en nogthans wil men ons niet meer om hoog wippen; men gelooft by den vreemde dat wy te klein daer voor geworden zyn, en dat men beter doet met ons te wiegen. Kinderen toch moeten gewiegd worden. Roquelaire uit Vrankryk kocht eens al de wiegen van Parys op om zyne kinderen te wiegen; en ik, als ik ryk genoeg was, ik kocht eens al de wiegen van St.-Truiden op om dag en nacht diegenen te wiegen welke ons zoo lang gewiegd, getrud, beheerscht en onder den duim gehouden hebben. Ik zou ze wiegen dat ze zouden slapen zonder nog geschud te worden. Indien België oud genoeg geworden is om suikerhollen te eten, St.-Truiden wil nog geene siks-kens; het wil nog veel minder den bitteren karot dien men het sedert lang tracht op te disschen. De gramschap gaet voorby, en de stoutheid, welke zich karakter heet, begint een einde te vinden. Tot morgen en overmorgen met deze zaken. *Gewacht is niet verloren.*

Met een druppel genever kan ik de zatlappen rond myn' vinger draeijen, met een stuk van vyf Francken kan ik boeren en teerachtige menschen en gierigaards rond mynen duim draeijen, met een woord vleiery hoeveraerdigen blyde oogden doen maken, met vyf centen eene hoogmis voor my doen hooren, met twee franken eenen bedeweg naar Kevelaer doen doen, en met een onbeleefd woord een moedende geplaets worden man voor myne voeten doen kruipen, gelyk een tyger en een wolf voor de cravache of knoed; doch Horatius heeft ergens gezegd: « maer my nooit; » *impavidum ferient ruinae.*

HAEK EN OOGEN!

Napoleon I te Milaan in 1805 zoo ver gesparteld, dat hy de kroon van Karel den grooten bevroop, en ze ongeduldig, met eigene handen zelve, op het hoofd plaetsde, riep met al de zootaerdigheid van zyn keizerlyke karakter: *Dieu me l'a donnée; malheur à qui la touchera!* Zy, die den gekroonden nagingen van de militaire school te Brienne tot 1805, weten zonder uitlegging hoe het woord *Dieu* hier moet verstaan worden. Het is ook naer denzelfden zin, dat de fransche catechismus deze waarheid stichtend inkreeg: *s'opposer à l'empereur c'est s'exposer à la damnation éternelle; un des premiers devoirs du chrétien c'est de se soumettre au service militaire.* Zou het misschien niet voordeelich zyn aen den

wereld en byzonder aen de monarken, dat geestelyke en tydelijke magt byéengesmolten door het staetsbestuur alleen werden uitgeoeffend? Wy zetten volgeerne honderd tegen één, dat er geen koningje ter aerde bestaat, al had het ook maer tien man met scepter, kroon en troon te belommeren, of het wensch van harte, dat de Paus, op het spoedigste, wordt uit de ry der magten, zoo geestelyke als wereldlyke, ongenadig weggeschopt.

Ziet toch eens hoe vry, hoe ongedwongen, hoe schoon zelfs zy dan het volk bestieren, en als tamme schapen leiden en herleiden daer waer het hunne gekroonde willekeurigheid zoude verlangen. Men weet hoe de romeinsche keizer ten langen laetsten volk en senaet van kant hadden gezet, om in handen van Augustus alle magt byéén te toomen. Hetgeen de keizer wou moest het volk willen; hetgeen de keizer sprak moest geheel het volk spreken; hetgeen de keizer bevoel moest uitgevoerd worden, al bleef er ook de bevolking van geheel een landschap aen. De romeinsche dames droegen in hun toilette altyd een klein yvooren poignardje aen den arm, om de onbehendige slavin, die eenen strik of flik verkrookte, genadig en welgemanierd dood te steken. Indien de keizer niet goed rusten kon door de vervelende muzyk der kikkorschen, dan moesten slaven en hovelingen met roeden zachtjes het water geeselen, om de redenaers van den vyver doen op te houden; geviel het dat visschen van de keizerlyke vyvers niet vet genoeg waren, dan wierp men er van tyd tot tyd eenige dozynen slaven in, om de hongriger karpfen en snoeken te spyzen; en egnieder vond dat zoo natuerlyk, dat men het nog niet meer in acht nam. Twee derden der romeinsche bevolking waren slaef en moesten slaef blyven. Gy weet hoe kael Spartacus er van afkwam, en hoe duer hy zynen lust naer vryheid betaelde. Het was eene groote eer voor den slaef van onder 's keizers ooggen zich mogen te laten verschuieren van wilde dieren, of van zich tegen één als schermmeesters mogen dood te vegten en te roepen: *Te, Caesar, morituri salutant;* wy groeten u, Cesar, al stervende; en indien Cesar dan of eene zyner hofdames, Messaline by voorbeeld, den duim omhoog stak, dat was een teken dat men by keizerlyke genade zich slechts arm en been moest afkappen; maer hielden zy den duim in de vuist, dan ging het tot op het derde bloed, tot den dood toe. Men weet dat Cesar Nero zyne moeder Agrippina dood stampde, op het theater speelde, Rome in brand stak, en dat dit alles voor heilig doorging; want dan ook werd geroepen: *s'opposer à l'empereur c'est s'exposer à la damnation éternelle.*

Aen de Tartaren zeide men toen ter tyden: indien ik by de gratie Gods of by eenen tweeden December eens keizer wierd, dan ook wou ik myne *franches coudées* hebben, moest de Paus van kant; het volk is dan wel eens zoo gelukkig. Het volk is maer een Jan Hagel, dien men moet met zweep, koord en stael gelukkig, dat is verstormd maken. Een fransche diepdenker en rymelaer heeft het gezegd:

L'homme pour être libre a besoin qu'on l'enchaîne.

En zoolang de Paus zal bestaan met zyn volksliedend en demokratick evangelie, zal men er nooit goed in gelukken; Rome is van over 1800 jaar, van sedert het leerde: *keizer en slaef zyn gelyk in regten voor den God der Katholyken*, altyd tegen de beschaeftheid en de goddelyke majesteit der Cesars geweest. Ook hebben meest al de hoogbegaefde kroon-dragers steeds gewerkt om den Paus maer te teugelen. Henricus VIII van Engeland zou geerne van vrouw veranderd hebben. Kan men iets billyker en schooner verlangen? De Paus stelde zich er tegen, en bleef Catharina d'Arragon als echte koningin beschouwen. Henricus, te wys om zich laten te geleiden, had meer kop in Anna de Bouleyn, nam deze voor zyne gemalin, welke hy met veel regt onthoofde, om Joanna Seymour tot koningin te verheffen; Anna de Clèves ligte weldra den voet aen Catharina Howard, die insgelyks voor zekere Parr het vaendel moest stryken. De Paus alleen had ongelijk; hy moest maer zeggen: leeft gelyk konynnen, indien het zoo 's konings wil is; want, *s'opposer à l'empereur c'est s'exposer à la damnation éternelle.* Ook is men nu in Engeland zoo ver gekomen, dat er slechts maer eenige hooggestielde Mylords beschikken over de lotgevallen der Indië en van Engeland, dat eene vrouw over het geweten meester is van hare volken, en dat het volk in mynen en fabrieken als machienen wordt behandeld.

En in Rusland dan, waer Petrus de Groote, na veel bedrog en joodery, het kerkelyke gezag in den jare 1721 geheel onder den duim nam! Nu is Rusland eerst gelukkig, en leeft het alleen voor zynen opperbaes. *Un autocrate*, zegt de schryver, *soixante à soixante-dix familles nobles, point de bourgeoisie, un peuple de serfs, voilà la Russie.* Het regt van den mensch is daer veel beter herkend dan te Rome! De Paus zegt: een dronk water aen een' bedelaer zal beloofd worden. De wet van Rusland zegt: *il est expressément défendu aux seigneurs de présenter au Sénat la défense d'un esclave, qui y est jugé, ni de faire parvenir aucune pièce tendant à le justifier, MÊME S'IL ÉTAIT INNOCENT.* Zoo wil het de keizer, *et s'opposer à l'empereur c'est s'exposer à la damnation éternelle.*

Over Turkyen is het niet noodig iets te zeggen; men weet hoe daer de politieke moord altyd aen het dagorde blyft, hoe de veelwyvery het land ontzuiwt, en hoe Sultan's stalen wil wet maekt voor leven en dood.

Alleen de landen, waer Rome zyne magt in behouden heeft, bezitten volkeren die als menschen behandeld worden.

eene herberg gehuisvest geweest zyn; maer wy moesten voor de gendarmen, gelyk voor ons, betalen; bovendien moesten wy hun nog geven een halve kroon voor elken, om ons 'snachts te bewaren!»

« Oordeelt nu met my, zegt de schryver: is het niet tegen de natuur, dat men geld geeft om zich zelve te doen bewaren, opdat men niet zoude ontkomen zyn eigen ongeluk? Ja, zeker. By mynen wil, gaet hy voort, zouden zulke zaken nooit geschied zyn (niet tegenstaende dit nog al dikwilder geschied is), al had men my met handen en kluissters gesmeten in den kerker; want dan zoude ik hebben kunnen zeggen, dat ik nooit aen myn eigen ongeluk liet had toegebracht. »

Vertrek naer Bergen: zondag 15 July — 4 uren gaens.

« Des anderen daags 's morgens, na aldaer eene goede som gelds betaeld te hebben, zyn wy den 15^{den} vertrokken naer Bergen (Mons). Wy zouden dien dag eene ongelukkige reis gehad hebben, indien wy te Bergen komende geen goed gevangenhuis hadden gevonden; want allen die van geen kielen voorzien waren, van welke ik een was, waren tot op het vel toe doorgeregend. Maer het goed vaer, dat wy in de gevangenis te Bergen vonden alsmede de goede verblyfplaats, deden ons zoo veel deugd, dat wy de ellenden van den weg welhaast hadden vergeten, zoo dat wy, na 's morgens opgestaan te zyn, den 16^{den} July, alle onze kleederen droeg hadden. Wy waren zeer verblyd daer eenige dagen te mogen blyven; maer waren nog meer verwonderd, wanneer wy dien zelfden morgen za-

Elders is het niets dan verdrukking, dan verslaving, dan de wil van eenen alleen en doorgaens nog van eenen wreedaard!

God geve dat de 2 December tot geene scheuring overga! Men kan de toekomst uit zyne geheimzinnige handelwys niet opmaken; vandaeg is hy tegen den Paus, en misschien zal hy morgen, onverwachts, eenen geheel anderen register trekken, in geval de byéengesmolte gezindheden van Vrankryk ernstig den 2 December bedreigen. Maer in alle geval waer de Paus geenen invloed meer heeft zyn de volken ongelukkig. En nogthans bestaat de wereld voor dry of vier schooijen, gelyk zy meestal geweest zyn, met hunne hypocritery, met hunne vergifte bekers, met hunne moordpriemen, met hunne pynbanken, galgen en raderen?? Of wel bestaat de wereld voor het volk?? Bestaan de 900 miljoen menschen, die den aerdklomp bezitten of beslaen, voor twee of dry honderd stoutmoedige zweepers? Grondeloos geheim en niet na te vorschen, hoe het grootste gedeelte van het menschedom verslaefd en verdrukt leven moet onder de eer- en hebzucht der gelukkige Cartouchen. Een vorst alleen bestaat er, die de vryheid, het geweten, het regt, het leven, de beschaving en het geluk der 900 miljoenen bewaakt en waerborgt, *en tegen dezen zouden nu de volkeren opstaen??* O neen! Het volk is daer te verstandig, te verheven, te *vryheidsminnend* voor; het zyn de dwingelanden maer, die om den wereld onder hunne knie te bukken, eerst den Paus moeten van kant zetten. Sedert Luther hebben de grooten niets anders gedaen dan den Paus geplaegd; Pruisen, Holland, Engeland, Vrankryk zelve, ja Vrankryk by uitstek vandaeg, vallen gedurig den Paus op zak. Maer zy, die nu het regt op Italie aen den Paus ontzeggen, steunen zelve nu op geen grondbeginsel meer; later zal het volk ook eens leeren springen en hun toe-roepen: *het regt van den mensch is geen regt*, en gy hebt geen ander. *Saute, pailasse.*

Het jaar 48 dezer eeuw luimert nog onder de asche, en kan en zal de troonen nog bevonken en verteeren.

DE VEDETTE VAN TONGEREN

De *Vedette* zoolang als een schoolmeestersblad in Limburg beschouwd, weet niet meer hoe het zich met de *Hoop* moet in stand houden. Sedert reeds verscheidene weken heeft het niets meer kunnen antwoorden; het is nog stommer geworden dan zeker die van Balaam en van het oud verbond. Eer de *Hoop* bestond, was het klapryk; nu Motus! Silence! De *Hoop* heeft aen dat bladje geleerd 1° dat het geene letterkunde kent; 2° dat het geen journalismus kent; 3° dat het fransch schryft met haer op conter alle mense, gelyk Conscience zegt; 4° dat het *Crânement*, om het blad vol te krygen, met de scheer te werk gaet; 5° dat de liberalen van Tongeren met zulk een orgaan voor snullen doorgaen; en nog weet de *Vedette* niet wat antwoorden. *De Vedette is onder!* roept men overal.

De Vlaemsche Broeders.

De Vlaemsche Broeders zyn door de boonen; eene slek, die nu en dan eens met hare horentjes uit haer schroefachtig huisje kyken komt, is zoo stil, zoo tam niet als wel onze zoo geduchte en beruchte Vlaemsche Broeders.

Over eenige dagen kwamen zy ons aenranden; de *Hoop* zag eens om, en zy waren niet meer.

De Parthen, zot volk van den ouden tyd, vochten al vlug-tende; maer de Vlaemsche Broeders! zy lieten op den eersten bazinklank der *Hoop* geweet en randsel vallen, en zoo gelyk Horatius, *relictâ non bene parmula*, aen het stuiven dat de haren fluiten. Doch hebben zy met ons nog niet gedaen; wy zullen nog eenige oude rekeningen effen maken: zy hebben ons getergd, uitgedaegd, aengerand; nu onze beurt, en zoo lang het Vlaemsche Gebroederschap zal bestaan, zullen wy zingen:

*Prul la faridondaine!
Smul la faridondon!*

Binnen kort komt ons drama over de Vlaemsche Broeders uit, en dan eens voor goed over hunne nog op het getouw beknoede en verknoede toekomstige spraakkunst:

*Zot la faridondaine!
Bot la faridondon!*

Zy zyn niet in staat om te schryven; zelt maer broerkes lief; antwoordt liever, broerkes zoet.

*Geus la faridondaine!
Reus la faridondon!*

HET NIEUWS-BLAD VAN HASSELT.

« Het Nieuwsblad slaet in zyn nummer van 4 february, zoo ongenadig den boel dooréén, dat men aen deszelfs opsteller eenen polichinelle zou willen ten geschenke geven. Elkeen, zegt het, kent de vermaerde encyclycque van den paus Gregorius XVI van het jaar 1852, waerin al de grondbeginsels, op welke onze politieke instellingen berusten, vryheid van geweten, vryheid van drukpers, vryheid van onderwys, enz. op eene schaemteloze wyze aengerand, en als geaerlyke en gedrogtelyke instellingen worden afgeschilderd.

Indien de opsteller van het *Nieuwsblad* de zoo nitgescholde encyclycque, of beter, indien onze achtbare confrater zeker

gen by ons komen de borgers VANDERDONCK en JEANETTE VAN Stevort, welke den pastoor van Stevort waren opgevolgd, om hem zyne noodige zaken te brengen. Maer myne verwondering, zegt de verhaelschryver, veranderde in droefheid, wanneer ik verstond dat myne zusters (1) te Brussel waren gekomen, meenende my aldaer nog te vinden; des te meer, omdat ik uit hunne woorden konde begrypen, dat de droefheid van myne zusters gekomen was tot den hoogsten graed; aengezien zy my ook volstrektelyk hadden willen opvolgen en niet dan door het smeeken van goede menschen te Brussel waren gebleven. Ook verstond ik uit den mond van deze twee jongelieden, dat FRANCISCUS KEESER (2) te samen met myne zusters naer Brussel was gekomen; en dat hy, te peerd zynde, den weg had voortgezét, om ons op te volgen; maer dat eenige onpasselykheid hem genoodzaekt had van, na alreeds te Braine-Le-Comte gekomen te zyn, naer Brussel weder te keeren; welken zy op den weg hadden gevonden en die hun voor my in handen gesteld had 10 gouden louis en een pak kleederen. »

(1) Maria-Elisabeth en Anna-Maria.

(2) Zoon van Michael Keesen van Gingelom en van Theresia Beys van Neerhim, gelegen onder Montenaken.

(Wordt vervolgd.)

en daer zy meenden, dat ik den volgende dag nog zoude te Brussel gebleven zyn, zoo beloofden zy my 's anderendaags nog te komen bezoeken. Maer het tegendeel van onze meening is den volgende dag 's morgens ontrent negen uren gebeurd; want op die uren, terwyl wy bezig waren met ons noemael gereed te maken, ontvingen wy de order van aenstonds te vertrekken. Waerlyk, zegt hy, dit was voor ons eene droeve tyding, eensdeels, omdat wy ons lieten voorstaen, dat wy aldaer eenige dagen zouden stil blyven en ondertusschen konnen spreken iemand van onze familie, om ons van alles te voorzien; andersdeels, omdat er eenige onder ons onbekwaem waren, om te voet nog voorders te reizen. Maer het laetste hebben eenige goede borgers voorgekomen, met ons aenstonds eene karre te bezorgen, om ons weg te voeren; hetgene zeer groot genoeg bybragt aen de kranksten van ons gezelschap. »

V.

Vertrek van Brussel naer Braine-Le-Comte, — naer Bergen, — naer Valenciennes en Kamery.

Vertrek naer Braine-Le-Comte: Zaterdag 14^{den} July, — 6 uren gaens.

« Alzoo zyn wy met droefheid, zegt de verhaelder, byna van alles onvoorzien, den 14^{den} July van Brussel vertrokken en zyn ontrent een uur na middag te Hal aengekomen, alwaer wy het middagmael geëten hebben; en by geluk wierd ons aldaer een wagen bezorgd, die ons tot Braine-Le-Comte gebragt heeft, alwaer wy, door gebrek van gevangenhuis, in

werkje en met name *somme politique du journal historique* eens had nagelezen, dan zou hy oogenbliklyk kunnen vernemen, dat in gemelde omzendbrief des pauzes alleen maar de *contract social* van Rousseau en geenszins onze grondwet verwezen wordt. Wil onze confrater met den zotten wysgeer van Geneven houden, dat staet hem vry; maer daer heeft Gregorius XVI niets mede te stellen, en onze grondwet ook niet. Wy dachten dat de opsteller van het *Nieuwsblad* meer gegronde kennissen bezat en den *Emile* toch met bedaarde zinnen las. Hooggeachte Heer, leg ons toch eens uit hoe deze encyclique tegen onze vryheden is? Wy laten ons met geene loutere woorden omhaleu noch betalen; bewyst uw gezegde.

Lacordaire, sprekende van soortgelyke leeringen, zegde: *Ik draei my niet om pour écraser du bâton cette canaille de doctrine.*

De *contract social* valt onder deze heusche benaming; dus heeft de paus wel gedaan.

Wat is toch het liberalismus bekrompen van geest!!! Ainsy soit-il.

Savooijen.

Dat land heeft, zoo het schynt, weinig zin in het ongeluk, dat het bedreigt om fransch te worden. Men roept dit landje toe: nu gaet gy een groot volk worden, den naam van franschen dragen, en het zoo vaderlyke bestuur van den 2 December ondergaen. Uwe hoofdstad was Chambéry; nu zal het voortaan Parys zyn. Parys met zyne schoone gebouwen, met zyne theaters, met zyne mouchards en préfetures de police. Maer Savooijen wil er maer niet van hooren, en trekt een gezigt, gelyk een lief, bevallig meisje, dat tegen dank en goesting trouwen gaet.

Om dusdanige gevoelens te overwinnen, om dat grinsgeziget zoet te maken, heeft het gouvernement van den 2 December zoo'n zes honderd Savooijaers, gewoon te Parys de schouwen te veegen, schoon wit gewassen, en met medaliën beschept naer Chambéry gezonden, ten einde daer te roepen: *viva la Francia! viva la Francia!* Maer dat pakt nog maer slecht en men roept tegen:

La Francia muselière et bastonnata, et espionnata en Cayennata.

God weet wat er van komen zal! De Rus zou er wel met zynen knoud kunnen tusschen komen, en den Krim aen de Franschen eens uitmeten.

Welverdiende zetel.

De eerweerdige en doorluchtige pater Lacordaire komt by eene groote meerderheid van stemmen onder de roemruchtige leden der fransche academie aengenomen te worden. Hoe zou Voltaire met zyne makers Diderot, d'Alembert, Condorcet niet verstomd staen, mogten zy nog eens spoken komen, van eenen monik als kollega aen te treffen, daer waer zy zoo menigmael en zoo goddeloos deze leus opgaven aen Europa: *Écrasons l'infame!* En deze monik nogtans is het geweest, die, in verbazende welsprekenheid, hunne zoogenoemde wysbegeerte als stof heeft weggeblazen; deze monik is het geweest, die de talloze ontdekkingen der hedendaegsche wetenschappen in nauwe verbindtenis met het geloof bewees; deze monik is het geweest, die, in weergalooze redevoeringen, het goddelyke karakter der katholyke waarheid voor het oog der negentiende eeuw met het gezag van het genie en met de wysbegeerte van eenen Plato heeft doen uitstralen.

De conferenciën van pater Lacordaire zyn in ieders handen, worden gelezen onder alle luchtstreken. Die ze leest, gelooft en bemint; het is genoeg dat men van dezelve zegge: *tolle et lege*, neem op, lees; en de geest is overtuigd, en het hert gewonnen, en de wil bekeerd.

Is het nu niet jammer dat men sedert den 2 December zyne verhevene stem in Notre-Dame niet meer mag hooren door galmen! Eens, zoo ons de dagblaren hebben gemeld, had hy het zich veroorlofd tegen den tweeden December eenige spraken van zyn vurig woord los te schieten, en nimmer beklom by te Parys het kansel meer. Het is toch aerdig, geen 2 Decembers konden ooit groote mannen verdragen. Fénelon verloor de guust van het hof, en moest zynen *Télémaque* in Holland laten drukken en uitgeven; Pater Lacordaire schuilt in het kollegie van Sorréze verre van Notre-Dame en van de Tuilerien af. Maer zyn naam is toch gemaakt, wat ook de majesteit der franschen verzinne; en de leden der academie hebben moedig door hunnen keus den 2 December eene geduchte les gegeven.

Un de nos lecteurs de Montnaeken nous prie d'insérer la lettre suivante:

Monsieur le Rédacteur,

J'ai reçu mardi de monsieur le Curé la lettre suivante, adressée à ses paroissiens; comme cette petite lettre m'a paru fort bien conçue et pour le fond et pour la forme, je n'ai rien eu de plus pressé que d'en prendre note et je viens vous prier de lui donner une place dans votre estimable journal. La voici:

« Montnaeken le 6 février 1860. »

M.

« Le Comité constitué à l'effet de faire une adresse au Saint-Père au nom de la province de Limbourg, vient me prier de faire circuler la liste d'adhésion ci-jointe dans ma paroisse. »

« Comme je désire vivement, qu'une bonne partie de mes paroissiens témoigne aussi, avec la voix puissante de l'univers catholique, de son amour filial et de sa profonde vénération pour l'illustre et vénéré Pontife, que la démagogie, insatiable dans son appétit de ruine, abreuve en ce moment d'outrages et d'amertume; je m'empresse, M., à vous communique cette liste avec prière d'y apposer votre signature et de la faire signer aussi, s'il y a lieu, par votre famille. »

« Nous répondrons ainsi par l'expression de notre douleur sympathique aux douleurs si poignantes de notre Père Commun, qui n'a contre la spoliation que sa faiblesse, son droit, ses prières et celles de ses enfants. »

Agréez, M., l'assurance de ma considération particulièrement distinguée.

K.... Curé. »

Je me fais un plaisir, monsieur le Rédacteur, de vous notifier que le nombre de ceux, qui ont répondu au désir du Curé, a été tellement considérable que la liste d'adhésion destinée à circuler aussi dans les paroisses voisines, a été, comme par enchantement, couverte de signatures à Montnaeken seul.

Je vous prie, M. le Rédacteur, d'agréer...

UN DE VOS LECTEURS.

Montnaeken le 11 Février 1860.

KAMER DER VOLKSVERTEGENWOORDIGERS.

De Kamer heeft zich deze week met het *budget* van 't inwendige bezig gehouden. In deszelfs algemeene beraedslaging, heeft M. Moncheur de aendagt van M. Rogier op de gestrengte en onwettelyke handelwyze des burgemeesters van Bleid ingeroepen die, in weerwil der meerderheid van den raed, de gemeente-schriften in zyn huis heeft doen overbrengen en daer, *ofschoon er in de plaats een gemeente-huis bestaet, de raedsvergaderingen hardnekkig willen doen houden*, M. de Minister heeft de handelwyze des burgemeesters, alhoewel deze liberaal is, niet kunnen geheel goedkeuren. Des anderen daegs, ter gelegenheid eener nieuwe petitie, heeft hy zyn bestier zoeken te veronschuldigen van de gemeente Scheldewindeke meer dan twee jaren zonder burgemeester gelaten te hebben, omdat de gemeentersed daer slechts van katholyken samengesteld is en dat de voorgestelde burgemeester, lid des senaets, zich eene al te vurige voorstander der bewarende gezindheid getoond heeft.

In diskussie der artikels hebben MM. Guillery en Janssens beurtelings eene wyziging voorgedragen, en ontwikkeld, die door de meerderheid der Kamer verworpen is geworden. De eerste wilde eene verhooging van 5000 franken ten voordeele der *nationale scheutery* doen aannemen; de tweede integendeel had tot voorwerp de som van 65,000 franken, tot het begunstigen der ambagt-leerscholen toegestaan, te doen verminderen.

Eindelyk is het hoofdstuk, handelende over het openbaer onderwys in hooge en lagere scholen, het voorwerp eener belangryke beraedslaging geweest. Om het hoog onderwys, dat volgens eenige leden, van dag tot dag slapper wordt, te versterken, heeft M. Rogier een nieuw wetsontwerp aangekondigd dat den *graed van leerling in de hoogeschool*, over eenige jaren afgezet, zal herstellen. Aen het Art. betrekkelyk het lager onderwys hebben MM. Orts en andere eene wyziging voorgedragen ten einde de som van het budget voor de normaelscholen te doen verhoogen, en zoo deze gestigten door den staet bestierd te vermeerderen. Deze voorstel, die tegen dergelyke scholen der geesteliken gedaen is, is zeer ernstig door MM. De Theux en B. Dumortier bestreden geworden.

Peerdenfokkery te St.-Truiden voor 1860.

Milton engelsch ras.

Borysthène half engelsch-normandisch ras.

Te beginnen den 17 February 1860.

Statieoverste M. Foelen, veerarts te St.-Truiden.

BERIGT.

By besluit van 27 january 1860, L^a A, heeft de Bestendige Deputatie van den provincialen raed van Limburg, de pryzen der Granen die tot grondslag moeten dienen voor de afrekening der renten en jaerlyksche pachten in natuer aen het domein en aen de openbare gestichten verschuld voor het jaar 1859, vastgesteld als volgt:

Tarwe, den hectoliter	...	frs. 20—81
Rogge,	...	15—47
Gerst,	...	15—78
Spelt,	...	8—42
Haver,	...	7—27

NB. Eene fout is ingeslopen in de aenduiding van den prys der Spelt in onze voorgaende nummers.

Schrikkelijke moord

— Een bloedig en afgryselyk tooneel heeft zondag avond de ontroering in een gedeelte van Charleroi verspreid.

De genaemde Jozef Van Aertenryck van St.-Truiden, was uit de gevangenis van Gent, waer hy eenige jaren had vastgezeten, te Charleroi terug gekomen, alwaer hy zyne veroordeeling zyne vrouw, de genaemde Maria-Elisabeth Loeijens, was achtergebleven. By de terugkomst van haren man had zy geweigerd weder by hem te gaen woenen, en deze had, van zynen kant, niet veel moeite gedaen om haer van besluit te doen veranderen.

Zondag avond, omstreeks 5 1/2 uren, bevond zich deze vrouw in eene herberg, in de Vestraet, waer vele Vlamingen komen, toen haer man onverwachts binnen kwam. Hy vroeg een glas bier, en hetzelfde ontvangen hebbende, reikte hy het zyne vrouw toe. Deze stond op en naderde haren man, welke by de stoof was blyven staen; maer zoohaest zy het glas aen den mond bragt, zegde hy tot haer: « Dit is de laetste mael dat gy met my drinkt. » En te gelyker tyd hief hy den zwaren deksel der stoof op en bragt er haer twee slagen mede toe op het hoofd.

De ongelukkige vrouw viel kermend neder; maer de wreedaerd, na zyn mes open gedaen te hebben, gaf er haer eenige steken mede in het aengezigt en droeg haer vervolgens in zyne armen aen de deur, alwaer hy haer met de eene hand by de haren tegen den muur aen leunde, en haer met de andere eene menigte nieuwe messteken op het lichaem toebrengt en haer zelfs een oor byna geheel afsneed. Toen liet hy haer neder vallen in haer bloed, en, na haer nog met zyne leerschielen op het hoofd en het gansche lyf gestampt te hebben, wierp hy zyn mes weg en nam de vlugt. Hy werd evenwel door twee moedige mannen aengehouden en naer den Amigo gebragt, van waer hy vervolgens naer de stadsgevangenis overgebragt is.

De gansche stad spreekt schande van de lafheid of onverschilligheid der lieden welke zich dien avond in de herberg bevonden. Gedurende dit gansche moordtooneel hadden zy zich niet verroerd en zich bepaeld met de deur der gelagkamer te sluiten!!

Wy vernemen verders:

De ongelukkige vrouw, die het slagtoffer van den moordlust haers mans is geworden, is maendag om vier uren 's middags aen hare talryke wonden bezweken. Zy had nauweliks gedurende eenige oogenblikken hare kennis terugkregen. Haer doodstryd is langdurig en verschrikkelyk geweest.

De moordenaar, Jozef Van Aertenryck, is een der gevaerlykste kerels; de justicie had hem reeds verscheidene malen moeten straffen en had hem achtereenvolgens het verblyf te Brussel, Antwerpen, Namen, Luik en in eene menigte minder belangryke plaatsen verboden. Hy is geboren te St.-Truiden (Limburg) en 42 jaren oud. Zyne vrouw, Maria-Eliza Loeijens, was uit de zelfde provincie, gemeente Alken, geboortig; zy had den ouderdom van 56 jaren bereikt. Voor zyne laetste veroordeeling, mishandelde hy haer dikwerf, en daerom had zy besloten om niet meer by hem terug te keeren.

In de laetste plaats arbeide Van Aertenryck in de kolonnyen, en woonde in de voorstad van Charleroy, in de herberg *l'Alliance*.

Men verhaelt ons, dat toen de gendarmen den moordenaar Van Aertenryck naer de gevangenis leidden, hy hun zeide: « myne vrouw heeft zich daeraen niet verwacht vandaeg naer het hospitaal gedragen te worden. » en gy, antwoorde een gendarm, verwachtet gy u naer het gevang geleid te worden? — Oh! Ja, zegde hy.

BURGERLYKEN STAND DER STAD SINT-TRUIDEN.

Aengiften van den 8 tot den 10 Februius 1860.

GEBOORTENS.

Mannelyk 2. — Vrouwelyk 1.

HUWELYKEN.

Geene.

OVERLYDENS.

Appeltants, Maria-Catharina, oud 75 jaren, echtgenoot van Henricus Brans, (Melveren.)

Verhulst, Theodorus-Josephus, oud 75 jaren, echtgenoot van Maria Willems, (Hospitaal.)

HASSELT.

Aengiften van den 28 Jan. tot den 4 Feb. 1860.

GEBOORTENS.

Mannelyk 5. — Vrouwelyk 3.

HUWELYKEN.

L.-J. Brutsaert met A. Jans.

OVERLYDENS.

A.-M. Vanentbrouck, oud 68 jaren, ongehuwd.

9 kinderen onder de 7 jaren.

MARKTPRYZEN DER GRANEN.

ST.-TRUIDEN, 4 Febr.		ST.-TRUIDEN, 8 Febr.	
Tarwe 100 kil.	26—45	Tarwe 100 kil.	26—45
Koren " "	22—54	Koren " "	21—81
Haver " "	17—00	Haver " "	17—00
Garst " "	25—81	Garst " "	25—81

THIENEN, 7 Febr.		BRUSSEL, 8 Febr.	
Tarwe 100 kil.	26—74	Tarwe den hect.	21—86
Koren " "	21—80	Koren " "	15—55
Haver " "	16—50	Haver 100 kil.	19—61
Garst " "	25—00	Garst den hect.	00—00

LEUVEN, 6 Febr.		AELST, 4 Febr.	
Tarwe 100 kil.	28—50	Tarwe hect.	21—09
Koren " "	21—16	Koren " "	15—50
Haver " "	18—58	Haver " "	11—95
Garst " "	25—58	Gerst " "	12—50

HASSELT, 7 Febr.		LUIK, 6 February.	
Tarwe 100 kil.	26—50	Tarwe 105 kil.	28—25
Koren " "	22—40	Koren 94 " "	19—25
Haver " "	17—80	Haver 150 " "	26—25
Garst " "	24—20	Garst 94 " "	20—00

DIEST, 8 Febr.		MECHELEN, 4 Febr.	
Tarwe hect.	21—70	Tarwe 100 kil.	27—89
Koren " "	16—45	Koren " "	22—54
Haver " "	08—70	Haver " "	19—57
Garst " "	17—40	Gerst den hect.	15—10
Aerdappelen den zak	5—50	Aerdappelen den zak	6—00

VERKOOP

van een schoon

PACHTERS-MOBILIAIR.

Donderdag 16 February 1860, om 10 ure s'morgens, zeer precies en niets later te beginnen, ten opzigt van het groot getal te verkoopene voorwerpen, zal de heer Celeste GOFFIN van Velm, ten geheel uitscheidende van landbouw en huishouden, ten deszelfs woning, ten meestbiedende en op credit voor de notarissen DELGEUR en VANHAM verkoopen, zyne beesten, labeurs-en peerds-getuig, bestaende in:

1° 9 Peerden, waervan 2 volgaende merriens, de eene van 5 en d'ander van 6 jaren, een merrie van 9 jaren, eenen ruïn van 4 jaren, 2 dito van 5 jaren, een merrie van 2 jaren, een ruïn-veulen van 2 jaren en een hengst-veulen van 6 maenden.

2° 12 Hoorn-beesten, waeronder 3 volgaende koeijen, een muntige, 6 volle eerstelingen van 2 en 3 jaren, een ledige eersteling en een kalf van 6 maenden.

3° 16 volgaende Zogen, een berg en een hier.

Wagen, kar met raden van 11 centimeters, welen, ploegen, eggen, ander labeurs-en peerds-getuig, een graenmolen, mist, en 5 schoone oude appel-boomen.

En eindelyk de Huismeubels en spingerief, met welke men zal beginnen.

VERKOOP

van wassende

BOOMEN.

Donderdag 23 Februarij 1860, om tien uren 's morgens zullen de erfgenamen van GIBERT VAN STRALEN, in leven landbouwer woonende te Tichelry, gemeente Nieuwerkerken, ter plaats, ten meestbiedend op credit, voor de Notarissen DELGEUR en VANHAM verkoopen :

Eene kwantiteit schoone Witte-Boomen, en eenige Canada, dienstig tot berd, klompmakers en timmerhout; omtrent de dertig Eike dienstig voor balken, karreberriens en timmerhout, veel eike Trunkboomen en eenen dikken Noteboom; alle staende te wassen op hunne goederen gelegen te Tichelry, ontrent de winning van den overledene, alwaer men zich zal vergaderen.

VERKOOP

van een schoon

landbouwers mobiliair.

Maendag 13 February 1860, ten 10 ure 's morgens, zal den heer Laurent-Gerard ODEURS, ophoudende de exploitatie van zyn pachthoeve te Borloo, kanton van Sint-Truiden, aldaer publiek ten meestbiedende op credit onder borg door den notaris COEMANS van Sint-Truiden doen verkoopen :

12 Schoone en goede peerden, waeronder 7 merriens, van 2, 5, 5, 6, 8 en 9 jaren, waer van 3 volgaende; en 5 ruiperden, waeronder 2 van 2 jaren, een van 4 jaren, een van 8 jaren en een gecroiseerd engelsch, van 5 jaren.

13 Schoone Hoorn-beesten, waeronder 5 volgaende koeijen, eene muntige, twee volgaende vaers van 3 jaren, 4 vaers van twee en een jaren en eenen var van 1 jaer.

14 Varkens, waer van 2 volgaende zogen. 5 jonge zogen, eenen beer, 2 verken van een jaer en een schoon en zwaer vet verken.

Dry wagens, waer van eenen met raders van 14 centimeters, 1 kar, 4 ploegen, 4 eggen, eene om klaverzaed te eggen, 2 weilen waeronder eene steene, 2 wanmolens, eene strooi-snybank van het nieuw systeem, 1 boter-rolvat, eenen ryzadel, en voorts alle peerds- en labeurs-getuig, het alle in den besten staet.

VERKOOP

van

Meubels en Beesten

TE NEERLINTER.

De Notaris COENEN te Geetbetz zal van wegen de weduwe JAN BEELEN en ten haren woonhuis op den Tweeden Dries te Neerlinter openbaerlyk aen de meestbiedende op Donderdag wezende 16 February 1860, om 9 uren voor middag, aanbieden te verkoopen op credit :

1° Twee schoone melkkoeijen.

2° Huismeubelen zoo als stoelen, tafels, schaperaijen, beddekoetsen, koper, tin, yzerwerk en nog meer andere voorwerpen te lang om te melden, ook een party strooi.

Alle de koopen onder de twee francs moeten dadelyk aenbetaeld worden.

Alles achtervolgens conditien alsdan voor te houden.

VERKOOP

van

DENNEN

ONDER RUMMEN.

De Notaris COENEN te Geetbetz, zal openbaerlyk aen de meestbiedende op Vrydag wezende 17 February 1860, aanbieden te verkoopen op credit.

Wegens madame Dangonau van Baulers.

20 Koopen Dennen dienstig voor lat-en hopstokken op Boonens-weide, digt by de Biessemstraet.

Wegens den Armen van Rummen.

16 Koopen Dennen dienstig voor lat-en hopstokken gelegen tegen het voorgaende bosch.

Wegens madame Digneffe van Luik.

42 Koopen Dennen dienstig voor latstokken gelegen tegen den bosch van den Armen.

5 Koopen Trunk-Boomen op den Kareelhoven aen het pachthof van Nickmans.

2 Koopen Eike-Boomen dienstig voor karberriens staende als voor.

Wegens de weduwe Nickmans van Oppen.
8 Koopen Dennen dienstig voor lat-en hopstokken op haer bosch in het Bruyne veld.

De vergadering zal wezen ter plaetse te beginnen op het bosch van madame Dangonau om 10 uren 'smorgens.

Alles achtervolgens Conditien alsdan voor te houden.

VERKOOP

van een patrimonieel

Huis, Hof, Block

en BOUWLAND te Neerlinter.

De Notaris COENEN te Geetbetz, zal ingevolge de wet van den 12 Juny 1816, in twee zittingen van acht tot acht dagen aen den meestbiedende te koop veilen.

EERSTEN KOOP.

Een Huis met Hof en Block, samen groot 41 aren 20 centiaeren gelegen op den Kwaden Plas onder Neerlinter, sectie E, N° 524, 524^a en 525, palende Louis Gilis en Parmentier.

TWEEDEN KOOP.

54 aren, 50 centiaeren Land, gelegen als voor, onder Neerlinter, sectie E, N° 537, palende Henricus Schots, Lamberts, en Jacobus Lenaerts.

Hier over zal men de zittingen houden ten huis en herberg van Petrus Delvaux in het dorp te Neerlinter, TE WETEN :

Den Eersten op Donderdag 16 February (1860
En den Tweeden op Donderdag 23 Feb. (

Telkens om een uer na middag precies.

De Conditien en titels van eigendom berusten ten kantoor van gemelde Notaris Coenen.

Verkoop van Schoone

Canada - Boomen

ONDER RUMMEN.

De Notaris COENEN te Geetbetz, zal van wegen Juffrouw de Weduwe FELIX ARNAUTS ex Geetbetz, openbaerlyk aen de meestbiedende op VRYDAG wezende 24 February 1860, aanbieden te verkoopen op credit :

20 Koopen CANADA-BOOMEN dienstig voor berd, klompmakersgerief en timmerhout; staende te wassen op hare weide genaemd Klein Weide onder Geetbetz tegen de Kieckestraet en digt by het pachthof van Graezen.

De vergadering zal wezen ter plaets om een uer na middag.

Alles achtervolgens conditien als dan voor te houden

PUBLIEKE VERKOOPING

van een

BOUWLAND

OP DEN RANSBERG - NEERLINTER.

De Notaris COENEN van Geetbetz, zal ingevolge de wet van 12 Juny 1816, in twee zitdagen aen de meestbiedende te koop veilen.

Een schoon bouwland groot omtrent eenen hectaer 29 aren gelegen op den Ransbergh onder Neerlinter in het hondsveld, regenoten Lambert Boijen, de straet, Petrus Lenaerts, De Cruquebergh en de weduwe Pans.

Zitdagen.

Den 1sten op Donderdag 16 Februarij. (1860
Den 2^{den} op Dond. er op volgende 23 Feb. (

ten herberg van Petrus Delvaux in het dorp te Neerlinter, om een uer precies na middag.

De conditien en titels van eigendom berusten ten kantoor van gezegde Notaris Coenen.

BERIGT.

De Toezienders en Conservateurs van het Beurzengesticht Vrydaghs te St.-Truiden, brengen tot kennis van het publiek dat de tweede Beurs om daarmede te studeren in Humanioribus, Vacant is, en dat de bloedverwanten van den Fondateur alleen daertoe regt hebben.

De postulanten zyn verpligt van hunne bewysstukken voor den toekomenden half-meert te behandigen aen M. C.-G. Stas, woonende te St.-Truiden in de Capucienstraet.

BEKENDMAKING

De heeren en jufvrouwen Cartuyvels, Brusthemstraet, hebben de eer het publiek kenbaer te maken dat zy eenen Kareelhoven geopend hebben, te Sint-Truiden op Sint-Pieters buiting.

BERIGT.

De Burgemeester en Schepenen der gemeente Buvingen, maken bekend : dat de plaets van bestuurder en begeber der Beurzen, Pieter Cartuyvels, in leven pastoor op het begynhof te St.-Truiden, door het overlyden van den Eerweerden heer Cruls gewezen pastoor te Buvingen, is komen open te vallen, dat volgens akt van stichtend en koninglyk besluit van den 30 november 1858, tot die plaets geroepen is, den Priester naeste bloedverwant, afstammeling van Eustache Cartuyvels broeder van den Stichter.

Derhalve worden de belanghebbende verzocht hunne regten te doen gelden en hunne bewysstukken in te dienen aen het plaetselyk bestuur van Buvingen voor den eersten Meert aenstaende.

AVIS AUX PIANISTES.

H. MARTENS, Facteur, Accordeur de Pianos, de Bruxelles, prix d'exposition, se charge des raccommodages et garantit.

S'adresser chez J.-B. Renier, Cafetier, à Warremme.

KWARTIER TE HUREN,

by de Wed. NYS, over de kerk, te Schuerhoven.

BERIGT.

Een KOETSIER, voorzien van goede papieren, tracht zich zoo haest mogelyk te plaetsen.

Zich te bevragen op het bureel van dit blad.

BERIGT.

Goeden en droogen Bukking aen 4 en 5 centiem en Pekelharing van 6 tot 8 centiem : eerste kwaliteit by MESSENS, Hoogbrug tot St-Truiden.

Men Vraegt :

eenen bekwaren BAKKERSGAST, zich te bevragen op het bureel van dit blad.

BEKENDMAKING.

Eenen grooten en goeden ZOLDER te huren, in de Helle-straet te Sint-Truiden.

Zich te adresseren by den Notaris Coemans.

GROOT HANEN-GEVECHT

Op Zondag 12 February,

by Joannes PLINGERS herbergier. N° 25, buiten kloppenpoort.

ALS OOK BY :

Hubertus STAS, herbergier buiten dezelve poort.

VERTREK-UREN VAN DEN YZEREN-WEG.

8 uren 6 min. 's morg. -- van Sint-Truiden naer

Velm. — Landen. — Esmael. — Thienen. — Vertryck. — Leuven. — Wespelaer. — Haecht. — Mechelen. — Duffel. — Contich. — Antwerpen. — Lier. — Herenthals. — Turnhout. — Vilvorde. — Brussel. — Bergen. — Quiévrain. — Termonde. — Aelst. — Lokeren. — Gend. — Bruggen. — Ostende. — Kortryk. — Mouseron. — Doornik. — Gingelom. — Waremmen. — Fexhe. — Ans. — Hautpré. — Luik. — Chenée. — Chaufontaine. — Le Trooz. — Pepinster. — Spa. — Ensisval. — Verviers. — Dolhain. — Herbetal. —

12 uren 30 minuten naer middag.

St-Truiden. — Velm. — Landen. — Thienen. — Leuven. — Mechelen. — Brussel. — Termonde. — Gend. — Waremmen. — Fexhe. — Ans. — Hautpré. — Luik. — Chenée. — Verviers. —

6 uren 's avonds. -- van Sint-Truiden naer

Velm. — Landen. — Thienen. — Vertryck. — Leuven. — Haecht. — Mechelen. — Duffel. — Antwerpen. — Vilvorde. — Brussel. — Gingelom. — Roost. — Waremmen. — Fexhe. — Ans. — Hautpré. — Luik. — Chenée. — Verviers. —

9 uren 19 min. 's morg. -- van Sint-Truiden naer

Cortenbosch. — Alken. — Hasselt. —

10 uren 58 min. 's morg. -- van Sint-Truiden naer

Cortenbosch. — Alken. — Hasselt. — Diepenbeek. — Beverst. — Munsterbilsen. — Eygenbilsen. — Lanaeken. — Maestricht. — Meerssen. — Valkenburg. — Wylré. — Simpelveld. — Aken. —

7 uren 32 min. 's av. van Sint-Truiden naer

Cortenbosch. — Alken. — Hasselt. — Diepenbeek. — Beverst. — Munsterbilsen. — Eygenbilsen. — Lanaeken. — Maestricht. —

POSTWAGEN-DIENST

van Sint-Truiden naer Tongeren.

9 uren 45 min. 's morgens. — 7 uren 50 min. 's avonds.

Sint-Truiden. Boekdrukkery van de kinderen Milis.